

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА І ВДОСКОНАЛЕННЯ У МЕЖАХ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

© Марчук В. І., 2014

Розкрито правові засади надання адвокатом допомоги у межах чинного законодавства. Досліджено механізм документального оформлення повноважень адвоката у межах чинних кодифікованих законодавчих актів. За результатами дослідження, внесено пропозиції з удосконалення документального оформлення повноважень адвоката на законодавчому рівні.

Ключові слова: адвокат, ордер, повноваження, закон, адвокатура, кодекс, договір.

В. И. Марчук

ОСОБЕННОСТИ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕНИЯ ПОЛНОМОЧИЙ АДВОКАТА И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ В РАМКАХ ДЕЙСТВУЮЩЕГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

Раскрыто правовые основы предоставления адвокатом помощи в рамках действующего законодательства. Исследуется механизм документального оформления полномочий адвоката в пределах действующих кодифицированных законодательных актов. По результатам исследования внесены предложения по совершенствованию документального оформления полномочий адвоката на законодательном уровне.

Ключевые слова: адвокат, ордер, полномочия, закон, адвокатура, кодекс, договор.

V. I. Marchuk

FEATURES POWERS OF ATTORNEY DOCUMENTATION AND IMPROVEMENT UNDER THE CURRENT LEGISLATION

This article reveals the legal bases providing attorney assistance under current legislation. Mechanism design authority lawyer within the current codified laws. The study author makes suggestions to improve documentation of authority lawyer by law.

Key words: attorney, order, authority, law, lawyers, Code, contract.

Постановка проблеми. У роботі йдеться про закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” (далі – закон) та Кримінальний процесуальний кодекс України, які вступили в дію у 2012 р., внесли істотні зміни у повноваження адвоката як захисника підозрюваного, обвинуваченого, підсудного у кримінальному провадженні та інші кодифіковані законодавчі акти, якими не уніфікована форма ордеру про надання правової допомоги.

Стан дослідження. Відповідно до ст. 59 Конституції України, кожен має право на правову допомогу і для забезпечення права на захист в Україні діє адвокатура. На розвиток цієї конституційної норми був прийнятий закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” (далі – закон), який визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні [4; 2].

Виклад основних положень. Здійснення адвокатської діяльності відбувається адвокатом індивідуально, або юридичною особою – адвокатським бюро, створеним одним адвокатом, яке діє на основі статуту, а також адвокатським об'єднанням, створеним двома чи більше адвокатами. У юридичних особах стороною у договорі є не адвокат, а юридична особа – адвокатське бюро або об'єднання. У ст. 13 “Здійснення адвокатської діяльності адвокатом індивідуально”, зокрема, зазначено:

1. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою.

2. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, може відкривати рахунки у банках, мати печатку, штампи, бланки (зокрема ордер) із зазначенням свого прізвища, імені та по батькові, номерів і дати видачі свідоцтва про право на адвокатську діяльність.

У ст. 24 “Адвокатський запит” визначено: адвокатський запит – письмове звернення адвоката до органу державної влади, органу місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та підпорядкування, громадських об'єднань про надання інформації, копій документів, необхідних адвокату для надання правової допомоги клієнту. До адвокатського запиту додаються посвідчені адвокатом копії свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, ордера або доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги [2].

Ст. 26 закону визначає правові підстави здійснення адвокатської діяльності щодо захисту:

1. Адвокатська діяльність здійснюється на основі договору про надання правової допомоги.

Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правової допомоги, можуть бути:

а) договір про надання правової допомоги;

б) довіреність;

в) ордер;

г) доручення органу (установи), уповноваженого законом, на надання безоплатної правової допомоги.

2. Ордер – письмовий документ, що у випадках, встановлених цим законом та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та має містити підпис адвоката. Рада адвокатів України затверджує типову форму ордера.

3. Повноваження адвоката як захисника або представника в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві підтверджуються в порядку, встановленому законом.

4. Адвокат зобов'язаний діяти у межах повноважень, наданих йому клієнтом, зокрема з урахуванням обмежень щодо вчинення окремих процесуальних дій.

Ст. 27 закону визначає форму і зміст договору про надання правової допомоги:

1. Договір про надання правової допомоги укладається у письмовій формі.

2. Договір про надання правової допомоги може вчинятись усно у випадках:

а) надання усних і письмових консультацій, роз'яснень із правових питань з подальшим записом про це в журналі та врученням клієнту документа, що підтверджує оплату гонорару (винагороди);

б) якщо клієнт невідкладно потребує надання правової допомоги, а укладення письмового договору за конкретних обставин є неможливим – з подальшим укладенням договору у письмовій формі протягом трьох днів, а якщо для цього існують об'єктивні перешкоди – у найближчий можливий термін.

3. До договору про надання правової допомоги застосовуються загальні вимоги договірної права.

4. Договір про надання правової допомоги може укладатись на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах. Особливості укладення та змісту контрактів (договорів) з адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу, встановлюються законом, що регулює порядок надання безоплатної правової допомоги.

5. Зміст договору про надання правової допомоги не може суперечити Конституції та законам України, інтересам держави і суспільства, його моральним засадам, присязі адвоката України та правилам адвокатської етики [2].

Після реалізації особою свого конституційного права на захист і вступу адвоката у справу його повноваження залежно від правовідносин визначаються відповідними кодифікованими законодавчими актами, а саме: Кримінальним процесуальним кодексом (далі КПК), Цивільним процесуальним кодексом (далі ЦПК), або Кодексом адміністративного судочинства (далі КАСУ), Господарським процесуальним кодексом (далі ГПК).

У ст. 50 Кримінального процесуального кодексу України визначені:

1. Повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються:

а) свідоцтвом про право на займання адвокатською діяльністю;

б) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

2. Встановлення будь-яких додаткових вимог, крім пред'явлення захисником документа, що посвідчує його особу, або умов для підтвердження повноважень захисника чи для його залучення до участі у кримінальному провадженні не допускається [5].

У ст. 42 Цивільного процесуального кодексу України визначено:

1. Повноваження представників сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, мають бути посвідчені такими документами:

а) довіреністю фізичної особи;

б) довіреністю юридичної особи або документами, що посвідчують службове становище і повноваження її керівника;

в) свідоцтвом про народження дитини або рішенням про призначення опікуном, піклувальником чи охоронцем спадкового майна.

2. Довіреність фізичної особи має бути посвідчена нотаріально або посадовою особою організації, у якій довіритель працює, навчається, перебуває на службі, стаціонарному лікуванні чи за рішенням суду, або за місцем його проживання.

Довіреність фізичної особи, яка є суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу, за зверненням якої прийнято рішення про надання такої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

3. Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом посадової особи, уповноваженої на це законом, статутом або положенням, з прикладенням печатки юридичної особи.

4. Повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. До ордеру обов'язково додається витяг із договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника, або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Витяг засвідчується підписом сторін договору.

5. Оригінали документів, зазначених у цій роботі, або копії з них, посвідчені суддею, додаються до справи [7].

У ст. 58 Кодексу адміністративного судочинства України визначено:

1. Повноваження представників, які беруть участь в адміністративному процесі на основі договору, на здійснення представництва в суді мають бути підтвержені довіреністю.

Оригінали довіреностей або засвідчені підписом судді копії з них приєднуються судом до справи.

2. Повноваження законних представників підтверджуються документами, які стверджують займану ними посаду чи факт родинних, опікунських тощо відносин з особою, інтереси якої вони представляють. Засвідчені підписом судді копії цих документів приєднуються до справи.

3. Довіреності від імені органу, підприємства, установи, організації видаються за підписом керівника або іншої уповноваженої на те законом, положенням, статутом особи і засвідчуються печаткою цього органу, підприємства, установи, організації.

4. Довіреність фізичної особи на ведення справи в адміністративному суді посвідчується нотаріусом або посадовою особою, якій, відповідно до закону, надано право посвідчувати довіреності.

5. Повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг із договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Витяг засвідчується підписом сторін.

6. Довіреності або інші документи, які підтверджують повноваження представника і були посвідчені в інших державах, мають бути легалізовані в установленому законодавством порядку, якщо інше не встановлено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [3].

Справи юридичних осіб в господарському суді ведуть їх органи, що діють у межах повноважень, наданих їм законодавством та установчими документами, через свого представника.

Керівники підприємств та організацій, інші особи, повноваження яких визначені законодавством або установчими документами, подають господарському суду документи, що посвідчують їхнє посадове становище.

Представниками юридичних осіб можуть бути також інші особи, повноваження яких підтверджуються довіреністю від імені підприємства, організації. Довіреність видається за підписом керівника або іншої уповноваженої ним особи та посвідчується печаткою підприємства, організації.

Повноваження сторони або третьої особи від імені юридичної особи може здійснювати її відособлений підрозділ, якщо таке право надано йому установчими або іншими документами.

Громадяни можуть вести свої справи у господарському суді особисто або через представників, повноваження яких підтверджуються нотаріально посвідченою довіреністю з визначенням обсягу прав, які надаються для захисту.

Довіреність громадянина, який є суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу, за зверненням якого прийнято рішення про надання такої допомоги, може бути посвідчена посадовою особою органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

Повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. До ордера обов'язково додається витяг з договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Витяг засвідчується підписом сторін договору, відповідно до ст. 28 Господарського процесуального кодексу [1].

Певні особливості документального підтвердження повноважень адвоката у справах про порушення митних правил встановлені Митним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення в справах про адміністративні правопорушення.

Ст. 500 Митного кодексу України “Захисник у справі про порушення митних правил” визначено:

1. Захисником є особа, яка в порядку, встановленому законом, уповноважена здійснювати захист прав і законних інтересів особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, а у разі необхідності – свідка, та надавати їм необхідну юридичну допомогу.

2. Як захисники допускаються адвокати та інші фахівці у галузі права, які, згідно із законом, мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Захисниками можуть бути також близькі родичі особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідка, їх опікуни або піклувальники.

3. Повноваження захисника на участь у справі посвідчується:

а) адвоката – довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою особою, якій, відповідно до закону, надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписом сторін договору;

б) інших фахівців у галузі права, які, згідно із законом, мають право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, – угодою або за дорученням юридичної особи;

в) близьких родичів, опікунів або піклувальників – заявою особи, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідка про їх допуск до участі у справі як захисників.

4. Захисник допускається до участі у справі на будь-якій стадії провадження.

5. Як захисники свідка, запрошені ним для надання правової допомоги під час опитування чи проведення інших процесуальних дій за участю свідка, допускаються особи, які відповідають вимогам ч. 2 і 3 цієї статті.

6. Захисник під час участі у справі користується усіма правами, зазначеними у ст. 498 Митного кодексу України, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо особою, яка притягується до адміністративної відповідальності за порушення митних правил і не може бути доручена захиснику [6].

Ст. 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі КУпАП) визначено, що у розгляді справи про адміністративне правопорушення можуть брати участь адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи. Ці особи мають право ознайомлюватися з матеріалами справи; заявляти клопотання; за дорученням особи, яка їх запросила, від її імені подавати скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу, а також мають інші права, передбачені законами України.

Повноваження адвоката на участь у розгляді справи підтверджуються довіреністю на ведення справи, посвідченою нотаріусом або посадовою особою, якій, відповідно до закону, надано право посвідчувати довіреності, або ордером чи дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордера обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката або обмеження його прав на вчинення окремих дій як захисника. Витяг засвідчується підписами сторін.

Якщо особа є суб'єктом права на безоплатну вторинну правову допомогу, у розгляді справи про адміністративне правопорушення може брати участь адвокат, призначений Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Зазначений адвокат має права, передбачені ч. 1 ст. 271 КУпАП та іншими законами [8].

Повноваження адвоката, призначеного Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги, підтверджуються дорученням, що видається Центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Враховуючи наведені повноваження адвоката, які узгоджуються з чинним законодавством, є певні проблеми оформлення повноважень ордером, де виникає певна колізія (неузгодженість) між ст. 13 і 26 закону України “Про адвокатуру і адвокатську діяльність”. В ордері не передбачений обсяг делегованих повноважень, які надаються адвокату [2].

Звертаємо увагу на те, що Рішенням Ради адвокатів України (далі РАУ) від 17.12.1912 р. № 36 та Національною асоціацією адвокатів України (далі НААУ) затверджена типова форма ордера, якою повинні користуватися адвокати [9].

Як вже зазначалося, у ст. 13 закону визначено, що адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, може відкривати рахунки в банках, мати печатку, штампи, бланки (у тому числі ордери) із зазначенням свого прізвища, імені, по батькові, номера і дати видачі свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. У ст. 26 закону визначено, що ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням і має містити підпис адвоката, при цьому РАУ затверджує типову форму ордера [2].

За буквального прочитання закону в ордері має бути тільки прізвище і підпис адвоката відповідно до приписів ст. 13 і 26. При цьому в жодному законі не сказано, що в ордері мають бути вказані реквізити адвокатського бюро або об'єднання, П.І.Б. та підпис керівника адвокатського бюро або об'єднання. Можливо, це просто описка законодавця, яка знайшла своє відображення у законі, однак вона призвела до неоднозначного трактування.

Раду адвокатів України було зобов'язано затвердити типову форму ордера, а фактично відбулось навпаки, затверджений ордер на надання правової допомоги, тобто якийсь інший

документ. Сумнівно, що, вводячи типову форму ордеру, НААУ може виправляти або доповнювати законодавця. Сумнівно, що до повноважень РАУ можна зарахувати право розширеного тлумачення закону. Зазначене не кореспондується з п. 14 ст. 92 Конституції України, яка встановлює, що виключно законами України визначаються основи організації та діяльності адвокатури.

Аналогічно ст. 19 Конституції України зобов'язує посадових осіб діяти тільки у межах своїх повноважень [4].

Тому граfi типової форми затвердженого ордеру, а саме:

1. Керівник адвокатського бюро/об'єднання

(у випадку, якщо ордер видається адвокатським бюро/об'єднанням)

2. М.П. (адвокатського бюро/об'єднання)

3. Серія _____ №000, _____,

не кажучи вже про назву типової форми “Ордер на надання правової допомоги”, не передбачені законом.

Усе було б значно простіше, якби проблеми, пов'язані з необхідністю застосування ордеру, обмежились узгодженням його типової форми в адвокатському співтоваристві. Уважне вивчення ст. 24 закону свідчить про те, що проблема з ордером фактично позбавляє будь-якого адвоката, який практикує в Україні, можливості оформити і подати у будь-який орган адвокатський запит, адже до нього додаються завірені адвокатом копії свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, ордеру або доручення Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги [2].

Отже, у вказаній роботі з визначеної законодавцем тріади – ордер, договір про надання правової допомоги або доручення Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги – зник найзатребуваніший документ, а саме – договір про надання правової допомоги, в якому визначені і узгодженні з клієнтом делеговані адвокату повноваження. Отже, будь-який керівник, якому буде скеровано адвокатський запит, законно відмовить у задоволенні, пославшись на те, що ордер, прикладений до адвокатського запиту, не відповідає вимогам закону.

Порівняльний аналіз повноважень адвоката у межах КПК України, ст. 24 закону “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” свідчить про те, що законодавець вимагає від адвоката прикласти до будь-якого свого запиту копії свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю, ордеру або доручення Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, а згідно зі ст. 50 КПКУ, адвокат лише пред'являє зазначені документи судді, виступаючи як захисник [2; 5].

Також жодним законом України не передбачено, що внутрішні документи адвоката, адвокатського бюро або об'єднання мають бути бланками суворої звітності, однак це регламентовано Положенням про ордер адвоката, затвердженим НААУ, що суперечить законодавству [9].

На наш погляд, вимога НААУ здавати в ради адвокатів регіонів використані номерні відривні книжки ордерів не передбачена законодавством України і веде до подальшого розголошення адвокатської таємниці, що дає змогу чинити тиск на клієнтів адвокатів, які мають конфлікти із правоохоронними органами, членами ради адвокатів регіону або регіональної Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Необхідно зазначити, що ж такі об'єднує позицію законодавця у митному, цивільному, адміністративному та господарському процесах.

У ст. 500 МКУ, ст. 42 ЦКУ, ст. 58 КАСУ, ст. 271 КУпАП та ст. 28 ГПКУ сказано, що повноваження адвоката підтверджуються ордером або договором.

У ст. 26 закону також перераховані документи, які можуть підтвердити повноваження адвоката. Серед них вказані як договір про надання правової допомоги, так і ордер [2].

Безумовно, у ст. 26 закону альтернативність договору по відношенню до ордеру виписана законодавцем не ідеально, але ця норма свідчить про те, що адвокат має право самостійно вирішити з клієнтом, яким документом підтвердити їхню співпрацю у суді або на стадії досудового слідства – ордером або договором.

Неоднозначна позиція законодавця, викладена у ст. 50 КПКУ, згідно з якою повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються:

- 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю;
- 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги.

Застосувавши до ст. 50 КПКУ принцип аналогії права, можна стверджувати: законодавець в особі Верховної Ради України однозначно вважає, що адвокат має право вибрати документ, який підтверджує його повноваження, на свій розсуд – ордер або договір про надання правової допомоги у будь-якому судовому процесі [5].

Настійне бажання законодавця уніфікувати повноваження адвоката, регульовані різними кодексами України, призвели до нової проблеми. У всіх кодексах України термін “ордер адвоката” замінений терміном “ордер”.

У коментарі Головного науково-експертного управління Верховної Ради України до ст. 50 КПКУ (висновок на проект КПКУ) зазначено:

1. У ст. 50 проекту КПКУ ордер визначено як письмовий документ, що посвідчує та підтверджує повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні з надання правової допомоги. Слово “ордер” латинського походження (*ordo, ordinis*) і використовується у різних значеннях: наказ, письмове розпорядження, документ на отримання (здобуття) або видачу будь-чого, розрахунковий документ [5].

За своєю правовою природою ордер у контексті цього проекту є документом, за яким адвокатське об'єднання, зареєстроване у вигляді виключно адвокатської фірми, на підставі договору про надання правової допомоги між ним (адвокатським об'єднанням) та клієнтом доручає конкретному адвокату, який є членом цього об'єднання, представляти інтереси клієнта та надавати йому правову допомогу.

Враховуючи це, оформлення ордера адвокатом, який працює індивідуально (адвокатське бюро) або входить до колегії адвокатів, стає алогічним, оскільки у цих випадках адвокат фактично має видати ордер сам собі.

Усі терміни, що використовуються у новому Кримінальному процесуальному кодексі України, описані у ст. 3 “Визначення основних термінів Кодексу”. При цьому зазначено, що “інші терміни, які вживаються у цьому кодексі, визначаються спеціальними нормами у цьому кодексі та інших законах України”, однак трактування терміна “ордер” у ньому немає, що призводить до неоднозначного трактування [5]. Отже, перейменування “ордер адвоката” в “ордер” тільки підсилює його нелегітимність.

Порядок використання ордера адвоката визначений у роз'ясненні Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України від 05.09.2008 р. №VII-МІ (“Про порядок використання ордера адвоката”).

Згідно з протоколом № 6/1 бланк ордера є універсальним для ведення будь-яких справ. У його першому рядку вказується характер справи: кримінальна, цивільна, адміністративна тощо, далі зазначається прізвище, ім'я, по батькові клієнта або назва юридичної особи, нижче – установа, у якій виконується доручення і на якій стадії. В ордері також має бути зазначена дата його видачі. Адвокат, який працює індивідуально, а в адвокатському об'єднанні – керівник, ставить свій підпис і печатку (особисту або адвокатського об'єднання відповідно).

Згідно з п. 10 Положення про ВККАУ, ордер використовується адвокатом для підтвердження своїх повноважень із представництва або захисту клієнта.

Відповідно до ст. 50 КПКУ, повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються:

- 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю;
- 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги [5].

Відповідно до ч. 4 ст. 42 ЦПКУ та ч. 5 ст. 58 КАСУ, повноваження адвоката як представника можуть також посвідчуватись ордером, дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором. До ордера обов'язково додається витяг із договору, у якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих процесуальних дій. Витяг засвідчується підписом сторін договору [7; 3].

Отже, у наведеному вбачається неоднозначне розуміння обов'язковості надання адвокатом документів, що підтверджують його повноваження у провадженні.

Також необхідно зазначити, що чинним КПКУ не передбачено норми про те, що ордер, згаданий у ст. 50 КПКУ, має відповідати вимогам закону.

Висновки: 1. Підсумовуючи вищенаведене необхідно, на законодавчому рівні уточнити та уніфікувати усі норми кодексів, пов'язані з адвокатським ордером, наприклад, шляхом усунення його з переліку документів, що підтверджують повноваження адвоката або визнання того, що ордер не є документом суворої звітності.

2. Спільним документом Міністерства зборів і доходів, СБУ України, Генеральної прокуратури України та МВСУ, а також Верховного Суду України рекомендувати адвокатам пред'являти копію договору про надання правової допомоги при вступі у судовий процес або кримінальне провадження у зв'язку із правовими колізіями, що виникли під час застосування ордерів.

3. Внести зміни до ст. 24 закону, замінивши слово “ордер” на “договір” про надання правової допомоги, або витяг з нього, копію якого необхідно прикласти до адвокатського запиту.

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1798-12>. 2. Закон України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 05.07.2012 р. № 5076-VI. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/5076-17>. 3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15>. 4. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр>. 5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>. 6. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. № 92-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/92-15>. 7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1618-15>. 8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/8073-10>. 9. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України (НААУ). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unba.org.ua/pidvishchennya/>.